

Rådmannens

2. TERTIALRAPPORT 2014

Avgitt 5. september 2014

Samfunn	Tjenester
Medarbeidere og organisasjon	Økonomi

Innhold:

Innledning	side 1
Samfunn	side 4
Tjenestene	side 7
Medarbeidere og organisasjon	side 18
Økonomi	side 19

Vedlegg

Investeringsoversikt	Side 22
Status tjenestemrådenes fokusområder og mål	Side 25

Hvert tertial rapporterer rådmannen til kommunestyret. I hovedtrekk omfatter rapporten en beskrivelse av resultatoppnåelse og økonomisk status som skal danne grunnlag for ev. justeringer i løpet av drifts og regnskapsåret.

Det er Lier kommunes egne retningslinjer som er førende for rapporteringen, med vekt på avvik i resultater og ressursbruk fra hva som ble fastsatt i kommunestyrets vedtak om handlingsprogram og økonomiplan 2014-2017 og årsbudsjett 2014.

Dette betyr blant annet at rapporteringen fra administrativt til politisk nivå skjer i form av *en felles rapport*, som går til alle hovedutvalg, formannskapet og kommunestyret.

Rapporteringen er først og fremst en avviksrapporing og skjer på to hovedområder:

- Rapportering på mål og oppdrag - jfr. Resultatavtalene, mål og tiltaksplan budsjett 2014.
- Rapportering av ressursbruk - jfr. Regnskap og budsjett 2014.

Tertialrapporten består av to dokumenter

- Tertialrapporten (dette dokument) - beskriver avvik i forhold til økonomi og mål fra vedtatt budsjett
- Månedrapport for august angir faktiske regnskapstall (foreligger ca. 24. september)

Innledning

Samfunnsspørsmål som lokalisering av sykehus, regionale areal-, miljø- og transportutfordringer, riksvei 23 og ikke minst fjordbyplanene har dominert oppmerksomheten vi er blitt til del i 2. tertial. Dels er det et resultat av politiske og administrative prosesser, dels blir det årsaken til mye aktivitet i organisasjonen.

Samfunnsorientering gjennom sommeren

Oppfølgingen av kommunestyrets vedtak og departementets godkjenning i kommuneplanen er i ferd med å falle på plass i forprosjektet for fjordbyen, der plansamarbeidet med Drammen kommune står helt sentralt i det videre arbeidet knyttet til Brakerøya og Lierstranda. Utspillet om eksporthavn for tømmer og all medieomtalen den er blitt til del også må sees i en slik sammenheng.

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok i midten av juni at Vestre Viken HF skal videreføre planene om å etablere det nye sykehuset i Drammensområdet på Brakerøya. Reguleringsarbeidet for tomta er under oppstart opp og planprogrammet kommer til behandling i september i Drammen og Lier kommuner.

Uønskede hendelser fordrer beredskap

Gjennom sommeren har spesielt en varslet terrortrussel mot Norge bidratt til at de kommunale beredskapsplanene ble gjennomgått og spesielt beredskapen innen helseområdet sjekket etter oppfordringer fra helsedirektoratet. Lokalt er det brannen i en flermannsbolig og kontor ved Heggtoppen bofellesskap som preget deler av ferietiden. Ingen personer kom fysisk til skade. Leietakerne har fått alternative boliger, og det er startet en prosess knyttet til oppbygging av bofellesskapet.

Presset økonomi

I 1. tertial meldte rådmannen om en svært stram økonomi hvor overforbruket begynte å nærme seg det budsjettet kunne tåle. I 2. tertial har innmeldingene om overforbruk økt noe, og rådmannen foreslår justeringer i budsjett for å sikre at det er tilstrekkelige strykningsmuligheter med sikte på å unngå en underskuddssituasjon.

Fortsatt krevende innen omsorgsområdet

Ved inngangen til året var det klart at omsorgsområdet hadde store utfordringer med varslet kostnadsreduksjon som ikke var håndtert. Til sammen utgjorde dette ca. 15 mill. kr og innebar at økonomien allerede var under press.

Utgiftsøkning og inntektsbortfall

Når sosialhjelpsutgiftene øker med 7 mill. kr, og de frie inntektene samtidig faller med 7 mill. kr, blir dette i overkant av hva budsjettet tåler. Det er også innmeldinger om mindre overforbruk som blir ekstra belastende når dette kommer på toppen av de store summene.

Tiltak nødvendig; venter med ansettelses- og innkjøpsstopp

Rådmannen har vurdert tiltak som ansettelsesstopp og/eller innkjøpsstopp. Etter en helhetsvurdering er det foreløpig ikke valgt å iverksette slike tiltak. Begrunnelsen er i første rekke at enhetene gjennomgående fremstår som svært kostnadseffektive og at denne formen for styring kan ramme svært tilfeldig. I tillegg fordrer det svært mye oppfølging og er belemret med en usikker effekt. Det utelukkes imidlertid ikke at slike virkemidler kan være aktuelle for hele organisasjonen eller deler av den.

I øyeblikket meldes det om så vidt omfattende overskridelser rådmannen foreslår å redusere avdragene med 14 mill. kr. (til minimumsavdrag) for å øke avsetningene til disposisjonsfond tilsvarende. Dette gjør at det er 39 mill. kr å stryke før regnskapet går med underskudd.

FORSLAG TIL BUDSJETTJUSTERINGER

Rådmannen foreslår følgende budsjettjusteringer i 2. tertialrapport

Driftsbudsjettet

1000 kr.	Økt inntekt/ Redusert utgift	Økt utgift/ Redusert inntekt
Tjenestene:		
Fellesområdet:		
1 Reduserte avdrag		14 000
2 Avsetning til disposisjonsfond	14 000	
Sum	14 000	14 000

- For å øke strykningsmulighetene ved årsavslutningen reduseres avdragene med 14 mill. til minimumsavdrag. Avsetning til disposisjonsfond økes med 14. mill. kr.

Investeringsbudsjettet

- Bevilgede spillemidler for Høvik kultursal går til å dekke oppgradering av kultursalen (0,6 mill. kr) og garantisum. Evt. resterende midler avsettes til generelt investeringsfond.

Samfunn

Status målrapporing

Klima og energi:

Mål: Redusere utslipp av klimagasser fra stasjonære og mobile kilder i egen virksomhet

Klar. Tiltakene som ble varslet i melding til MU mai 2014 gjennomføres.
Revisjon av energi- og klimaplan utsettes til 2015. Gjeldende plan forlenges.

Mål: Stimulere innbyggere og næringsliv til energi- og klimainnsats

I rute. Melding om KlimAvis behandlet i mai. Distribueres til alle husstander i 2015. Nye kommunale nettsider vil forbedre informasjonen.

Bedre folkehelse:

Mål: Flere leveår med god helse i befolkningen og reduserte sosiale helseforskjeller

I rute. Det jobbes systematisk med å videreutvikle det kommunale folkehelsearbeidet innenfor hvert av de tre hovedtiltaksområdene – Helsefremmende og forebyggende folkehelsearbeid – Tidlig intervensjon hos personer i risikogrupper – Formidle kunnskap om folkehelsesammenhenger.

Lier Frisklivssentral ble offisielt åpnet 4. mars og ca. 100 personer har så langt fått tilbud. For øvrig vises til 1. tertialrapport.

Åpen, verdidrevet og samfunnsansvarlig kommuneorganisasjon

Mål: Etablert en etisk standard for kommunens virkeområder

I rute. Kommunen har deltatt med andre kommuner i korrupsjonsforebyggende nettverk, avsluttende samling ble holdt i mars.

Mål: Sikret åpenhet og tilgjengelighet knyttet til ivaretagelsen av kommunens samfunnsmandat, tjenestetilbud og regelforvaltning.

I rute. Det arbeides løpende med å forbedre kommunikasjonen med kommunens innbyggere og næringsdrivende. Kommunens hjemmesider blir videreutviklet

Lierstranda og Brakerøya

Arbeidet med forprosjektet er snart ferdig. Utkast til strategisk plan er lagt frem for Planstyret i august og blir presentert i Fjordbyrådet i september. Politisk behandling starter i oktober.

Nytt sykehus

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok 19.06 at Vestre Viken HF viderefører planer om å bygge nytt sykehus i Drammen på Brakerøya. Reguleringsarbeidet for tomte er under oppstart opp og planprogrammet kommer til behandling i september i Drammen og Lier kommuner.

RV 23

Lokalpolitiske grunnlag for sak om bompengeskjeving på parsellen Linnes – Dagslett ble behandlet i Lier og Røyken kommuner i juni og i Buskerud FK i august. Videre behandling skjer i Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet før endelig godkjenning i Stortinget.

Statens vegvesen forbereder reguleringsarbeidet for videreføring av RV 23 fra Linnes til E 18 med sikte på å kunne bygge denne parsellen i direkte fortsettelse av parsellen Linnes-Dagslett. Varsel om oppstart av regulering ventes å komme over nyttår.

Jernbane

Jernbaneverket presenterte status for utredning om areal- og sporbehov i Drammensområdet for administrasjonen rett før påske. De har ennå ikke tatt stilling til løsning.

Buskerudbyen

Sak om videreføring av avtalen om Buskerudbysamarbeidet er behandlet og vedtatt med noen endringer i Lier kommunestyre.

Drøftingene om Buskerudbypakke 2 er slutført i det politiske utvalget som ble oppnevnt av partnerne i Buskerudbysamarbeidet og «Omforent skisse til Buskerudbypakke2 – som grunnlag for drøfting med staten (datert 23. juni 2014)» er forelagt formannskapet i august og oversendt til Samferdselsdepartementet.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Arbeidet med å gjøre Lier til en miljøvennlig kommune videreutvikles. Ulike virkemidler kartlegges og det ses på alternativer til Miljøfyrtårn-sertifisering.	HP 13-16 oppd 2.7	I gang	Miljørapportering skjer årlig.
Det avsettes en egen pott til prosjektfinansiering (i samarbeid med andre aktører). Mulige prosjekt kan være "Økt bruk av marka" i samarbeid med Statskog og Turistforeningen.	HP 13-16 oppdr 2.12	I gang	Følges opp videre av Kultur og fritid.
<u>Samordnet med:</u> Prosjektfinansiering – egenandel rammeendring 0,3 mill. kr	HP 13-16 ramme		
Fremtidig utnyttelse av Fjordbyen/Lierstranda vil stå sentralt i mange år fremover. Dette for å sikre de verdier som ligger i området hvor kommunen indirekte er en betydelig tomteeier. For å sikre nødvendig gjennomføringskraft i utvikling av Fjordbyen forutsettes det at utformingen av områdeplaner skjer i samarbeid med aktører som ønsker å utvikle området og har evne til å gjennomføre en langsiktig eiendomsutvikling. Oppstart: januar 2014.	HP 14-17 oppd 2.4	I gang	Strategisk plan legges frem i oktober. Videre dialog med aktørene kommer etter politisk behandling.

Befolkningsendring

Første halvår vokste Lier med 189 personer, herav 132 i annet kvartal og befolkningen er nå på 25 364 personer.

Dette gir en vekst på 0,8 %, mot 1,2 % første halvår 2013. De fire foregående kvartalene har veksten vært avtagende, men viser nå en liten økning igjen.

	Antall Personer
Folkemengde 1.1.2014	25 175
Endringer 1. kvartal	57
Folkemengde 1.4.2014	25 232
Endringer 2. kvartal	132
Herav	
Født	65
Døde	36
Innflyttinger	423
Utflyttinger	320
Folkemengde 1.7.2013	25 364

Tjenestene

Grunnskole

Status økonomi

De aller fleste skolene, og PP-tjenesten, er i rute. De få skolene som ikke holdt budsjett i vårhalvåret, har satt i gang tiltak for å komme i mål til nyttår.

Det rapporteres et merforbruk for skoleskyss. Prognosen tilsier et avvik på ca. 2,3 mill. kr i 2014. Dette skyldes en stor økning av ledsagerkjøring (månedlig kostnad på 160.000 kr), økt skyss til funksjonshemmede og en økning av pris (utover prisstigning) på busskort fra Brakar. I tillegg kan det se ut til at rammen for skyss ikke har blitt kompensert for aktivitetsvekst de siste årene. Det var et merforbruk på 1,1 mill. kr i 2011, 2 mill. kr i 2012 og 1 mill. kr i 2013.

Elevtallsvekst

Antall elever i skoleåret 2014/15 økte med hele 84 barn og unge i forhold til forrige skoleår. Dette er en langt høyere vekst enn forventet i gjeldende HP. Den prosentvis største veksten har Egge, Oddevall, Tranby og Høvik skoler.

Status målrapporing

- Virksomhetene rapporterer at de er i rute med mål i HP med unntak av område miljø der to skoler, Sylling og Høvik fortsatt ikke er sertifiserte.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Endringer driftsbudsjett 1 mill. kr. Skolen – digital kompetanse/PPT/regning	HP 13-16 ramme	Iverksatt	Regning er et av Lierskolens fokusområder og utviklingsarbeidet er igangsatt.
Fremtidig bruk av Frydenhaug skole vurderes der man ser om tilbudet kan gis innen egen virksomhet. Parallelt gjenopptas forhandlinger med Drammen kommune om økonomisk ramme for fortsatt bruk av Frydenhaug. Frist: I løpet av 2. halvår 2014	HP 14-17 oppd 2.5	Pågår	Oppdraget inngikk i innovasjonsprosjektene. Dette ble lagt presentert 3.6. -Det er etablert en ny base i deler av kunst og håndverks fløyen på Tranby skole for å øke kvaliteten på tilbudet på miljøverkstedet Tranby. Det er utarbeidet nye rutiner ved overgangen mellom barnehage og skole. Oppdraget videreføres høsten 2014.
I tilknytning til fysisk aktivitet innen skoleområdet og «Aktiv på skolevei» vurderes omfang av skoleskyss på nytt. Frist: i løpet av 1. halvår 2014.	HP 14-17 oppd 2.6	Pågår	Legges frem til politisk behandling høsten 2014.

Gjenstående ramme for leksehjelp benyttes av den enkelte skole for elever med spesielle behov/utsatte grupper.	HP 14-17 oppd 2.7	Utgår	Departementet har endret lovverket, og kommunene står fritt til å organisere tilbudet på de trinnene kommunen ser som hensiktsmessig. Lier kommune viderefører leksehjelp.
2.14. For å styrke tilbudet innen PPT vurderes et nærmere samarbeid/sammenslåing med Røyken og Hurum eller andre kommuner. Frist: i løpet av 2014.	HP 14-17 oppd 2.14	Pågår	Arbeidsgruppen har vært i kontakt med kommuner med ulike organiseringer, derav Røyken og Hurum. Legges frem til politisk behandling september 2014.

Barnehage

Status økonomi

De tre kommunale barnehagene er i rute.

Kommunalt tilskudd til private barnehager ligger 3,5 mill. kr over budsjett. Tilskuddet reduseres noe de siste månedene av året, så vi antar å ende opp med et merforbruk på ca. 1,5 mill. kr. I tillegg til dette skal det foretas en avregning av barnehageområdet når året er avsluttet, og denne vil påvirke regnskapsresultatet for 2014.

Tilrettelagte tiltak i barnehagene har en merkostnad på i overkant av 1 mill. kr i 2014. Totalt merforbruk for området antas derved å bli på 2,5 mill. kr, men med usikkerhet for avregningen av året.

Status målrapporing

- Virksomhetene rapporterer at de er i rute med de virksomhetsspesifikke målene.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
For å tilpasse behovet etter barnehageplass i Øvre Lier vurderes det å utvikle en avdeling/ redusere tilbudet ved Dambråtan barnehage. Frist: i løpet av 1. halvår 2014.		Pågår	Ved 15.12.13 var alle plassene ved Dambråtan besatt. Fra 1.8 mangler barnehagen en del barn og vi er i gang med en nedbemanning.
2.9. Tilsynet/oppfølging av de private barnehager vurderes med tanke på forenkling, gjerne i samarbeid med Røyken og Hurum eller andre kommuner. Frist: i løpet av 2014.		Pågår	Det er foretatt en kartlegging av ulike kommuners ressursbruk og system for tilsyn. Dette legges frem til politisk behandling høsten 2014

Andre saker

- Hennemmarka barnehage er nymalt og uteområdet er oppgradert. Barnehagen har også fått lagt nye gulv inne.

Omsorgstjenestene

Status økonomi

Samlet sett er det rapportert om overforbruk på rundt 20 mill. kr for omsorgstjenestene. Som beskrevet i 1. tertial er hovedutfordringen på omsorgsområdet å finne tiltak for rammereduksjonene fra strukturprosjektet på ca. 15 mill. kr. I første tertial ble det annonsert en sak med tiltak for å dekke inn noe av denne utfordringen. Saken har blitt utsatt for å styrke forankring og kvalitetssikring av tiltakene. Prosessen er godt i gang, og det igangsettes nå forberedelser for å kunne gjennomføre tiltak. Om og evt. hvor stor effekt dette kan få i 2014 er uklart. De tiltakene som kan gi størst effekt på økonomien vil kreve noe tid for å gjennomføre og gi effekt.

Tiltak det arbeides med:

- Det legges ikke inn flere brukere ved demensboligen på Gifstad. Plassene vurderes opp mot helhetlig behov og bruk av plasser.
- Det vurderes om det er mulig å etablere et lokalt tilbud om «øyeblikkelig hjelp plasser» i tilknytning til smertelindrende enhet. Plassene er i dag tilknyttet legevakten.
- 2 virksomhetslederstillinger holdes ledige – inngår i en prosess for å se på mulig omorganisering.
- Det vurderes å redusere bemanningen i teamene for demens og forebygging.
- Samordning av merkantilt personell
- Vurdering av behovet for avlastningstilbud for funksjonshemmede barn i høytidene.
- Diverse mindre tiltak.

Tiltakene innarbeides i forbindelse med HP arbeidet.

Andre innmeldinger om overforbruk:

Rehabilitering	0,6 mill.	Variabel lønn. I hovedsak refusjon som ikke dekker vikarutgifter fullt ut og noe overtid.
Habilitering	0,6 mill.	Økt pris på kjøp av tjenester, nytt barn i avlastning.
Bofellesskapene for funksjonshemmede	0,6 mill.	Det jobbes fremdeles med kostnadene for fusjonen mellom arbeidssenteret og Asvo. Usikkerhet i forhold til ledsagertjenesten. Avviket er et usikkert estimat.
Samhandlingsreformen BPA	0,9 mill. 1,7 mill.	Medfinansieringen har blitt høyere enn varslet Gjelder Hjemmetjenesten øvre. Etterbetaling etter feilutbetalinger 2013. Høyere lønnsvilkår på eldre avtaler.
Hjemmetjenesten Øvre	0,3 mill.	Kjøp av forsterket plass i påvente av kommunalt tilbud

Arbeidssenter og ASVO

I fusjonen mellom arbeidssenteret og Asvo er det forutsatt noen besparelser i personalressurser som viser seg vanskelig å realisere. Det arbeides fortsatt med å avklare løsninger.

Status målrapportering

- Virksomhetene rapporterer at de i hovedsak er i rute med mål i HP med unntak av et tallfestet nærvær på i gjennomsnitt 92 %. I relasjon til samhandlingsreformen er det delvis oppnådd å unngå innleggelser i sykehus fra egne virksomheter.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Rådmannen får i oppdrag å fremme forslag om en tidsplan og prosess for mulig omorganisering av driften av kommunens sykehjem i løpet av 2011.	HP 11-14 oppdr 2.20.	I gang	Kommunestyret vedtok i møte 10. desember 2012, sak 109 at brukervalg av sykehjem kan være aktuelt. 12. desember 2013 fattet formannskapet endelig beslutning om at det nye sykehjemmet skal konkurranseutsettes, og arbeidet med konkurransegrunnlaget er startet opp.
Forsøksprosjektet vedtatt ifm. 1. tertialrapport 2011 om økt grunnbemanning for å redusere sykefraværet gjennomføres snarest og finansieres gjennom økt sykepengerefusjon, ref. 2.3 og 2.4.	HP 12-15 oppdr 2.5	Avsluttet	Forprosjekt ved Liertun sykehjem ble avsluttet i mars 2014 og rådmannen finner ikke grunnlag for å gå videre med prosjektet.
Arbeidet med kompetanseoppbygging og dyktiggjøring av medarbeiderne og deres ledere videreføres, ref. HP 2011 – 2014. Det utarbeides en konkret gjennomførings-plan for oppbygging av spisskompetanse rettet mot diagnosegruppene demens og alderspsykiatri. I tillegg settes det inn noe fokus på kompetanseøkning rettet mot fagområdet intravenøsbehandling og sykdomsobservasjon.	HP 12-15 oppdr 2.6	I gang	<p>Det er inngått avtale om FOU-samarbeid mellom de 8 kommunene i opptaksområdet til Drammen sykehus, sykehuset og høgskolen i Buskerud.</p> <p>Det er gitt skolerings i demens og aldersgeriatri, på ulike utdanningsnivå.</p> <p>Det er også gjennomført opplæring i intravenøs behandling i samarbeid med helseforetaket, og kurs i ernæring. Medarbeidere fra hjemmetjenestene, sykehjem og Habiliteringsvirksomheten er undervist om ernæring via sonde.</p> <p>Helseforetaket og kommunen vil samarbeide videre om kurs for å gjenkjenne risikoutsatte pasienter, iverksette gode tiltak og forebygge forverring, etter en såkalt «ALERT-metode».</p>

Det etableres et delprosjekt under sykehjemprosjektet som utreder: 1) Hvordan bruk av velferdsteknologi i kommunen kan bidra til at folk kan bo lengre og bedre hjemme. Hvordan bruk av velferdsteknologi i det nye sykehjemmet kan bidra til god kvalitet i tjenestene.	1. tert 12 KS 58/12	I gang	I sykehjemsprosjektet er arbeidet med kravspesifikasjon for bruk av velferdsteknologi i det nye sykehjemmet i gang, samt at det er gjennomført et pilotprosjekt «Digitalt natt-tilsyn» sammen med Arena Helseinnovasjon i Bratromveien 11. Levert pol mld om velferdsteknologi til behandling i September
I forbindelse med romprogrammet for nytt sykehjem vurderes en egen rehabiliteringsavdeling med en helse- og velværepaviljong. Delfinansiering kan søkes fra Helsedirektoratet basert på konkrete planer. Det er også ønskelig med et bredere tilbud av tjenester på linje med Nøstehagen.	HP 13-16 oppdr 2.5	I gang	Forprosjektet ble vedtatt av kommunestyret i februar, det er gjennomført en usikkerhetsanalyse som grunnlag for kontrahering.
Samordnet med: Hvordan bruk av velferdsteknologi i det nye sykehjemmet kan bidra til god kvalitet i tjenestene.	HP 10-13 oppdr 2.9		Jfr. ovenfor.
2.10. En omorganisering av hjemmetjenestene vurderes med tanke på å slå sammen Ytre og Øvre Lier hjemmetjeneste til en organisatorisk enhet. Frist: i løpet av 2014	HP 14-17 oppd 2.10	I gang	Sees i sammenheng med pågående omorganiseringsprosjekt
Det foretas en vurdering av om kommunen – direkte eller gjennom ulike tjenestekonsesjoner – kan tilby tilleggstjenester innen omsorgssektoren. Frist: i løpet av 1. halvår 2014.	HP 14-17 oppd 2.11		

Andre saker

Praktisk bistand organisert som brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Pr.dd.er det 12 personer som har innvilget denne tjenesten.

Arbeidsgiveransvaret for assistentene er fordelt på følgende måte:

- 7 av brukerne har kommunen som arbeidsgiver
- 2 av brukerne er egen arbeidsgiver
- 3 av brukerne benytter private leverandører

Ressurskrevende tjenester og psykisk utviklingshemmede over 16 år

- Ingen endringer i forhold til 1. tertial

Brann ved Heggtoppen bofellesskap

I juli var det brann ved Heggtoppen bofellesskap. Ingen var personskader men huset ble totalskadd. Leietagerne har fått alternative boliger og det er startet en prosess i forholdt til oppbygging av bofellesskapet.

Helse- og sosialtjenestene

Status økonomi

Nav og voksenopplæringen melder om utfordringer, helse og barnevern melder om balanse

NAV

NAV melder om et overforbruk på rundt 7 mill. kr, prognosen er noe nedjustert fra 1. tertial (9 mill. kr). Hovedårsaken til avviket er en sterk vekst i økonomisk sosialhjelp. Det har vært en gjennomgang av sosialhjelpen for å kartlegge hvilke faktorer som utgjør veksten.

Veksten skjøt fart i slutten av 2013 og har fortsatt i 2014. Hvis utviklingen fortsetter ut året går det mot en vekst i sosialhjelpsutbetalinger på rundt 7 mill. kr. (27 % økning) i forhold til utgiftene i 2013. Ca. ½ av økningen skyldes flere brukere og ½ skyldes økte kostnader.

- Økning i brukere på 19 %
- Økte kostnader på 22 %

Det er husleiekostnadene som er den største driveren til kostnadsveksten og vi ser en betydelig vekst det siste året. Lier er et pressområde der det generelt er vanskelig å finne egnede boliger samtidig som leieprisene har økt.

Andre faktorer som har påvirket kostnadsveksten:

- Innstramning på ordningen med statlige avklaringspenger (brukere går over på sosialhjelp) Brukere som har gått ut av denne ordningen har økt sosialhjelpskostnadene med ca. 1 mill. kr.
- Økning i langtidsmottakere.
- Høyt sykefravær har påvirket behandlingstiden.

Det meldes om tilsvarende vekst også i kommunene rundt Lier, og en del av disse forholdene er utenfor NAV's kontroll. Det jobbes nå for å se på hvilke muligheter NAV har for å påvirke økningen i antall brukere, og det er laget en tiltaksplan som skal iverksettes. I hvilken grad dette kan påvirke økonomien i 2014 er ikke kartlagt.

Voksenopplæringen

En reduksjon i antall deltagere som utløser tilskudd gjør at tilskuddene blir ca. 2 mill. kr lavere enn budsjett. Virksomheten har ikke klart å redusere bemanningen i forhold til inntektsbortfallet. Ledige stillinger holdes ledig, og det er redusert 2 årsverk med effekt fra august.

Status målrapporing

- Virksomhetene rapporterer at de er i rute med mål i HP med unntak av NAV som ikke er i rute mht. redusert gjennomsnittlig stønadsperiode samt ha redusert antall sosialstønadsmottakere med barn.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Boveilederfunksjonen styrkes. Kommunen avtaler nærmere organisering med Lier Boligselskap.	HP 14-17 oppd 2.12	Fullført	Det er avtalt med boligselskapet at stillingen organisatorisk knyttes til NAV-kontoret og stillingen er besatt.
Helseøstertilbudet økes gjennom økt rammebevilgning til helsetjenesten.	HP 14-17 oppd 2.13	Fullført	Iverksatt
Med utgangspunkt i Liermodellen (helse, PPT, barnevern og habilitering) gjøres det forsøk med et lavterskeltilbud ved å utnytte ressurspersoner i lokalsamfunnet til forebyggende arbeid.	HP 14-17 oppd 2.15	I gang	Igangsatt.

Kultur

Status økonomi

Virksomhetene på kulturområdet forventes å gå i balanse.

Status målrapporing

- **Tilbud til barn og unge-** Økt samarbeid med andre av kommunens tjenester for barn og unge har resultert i flere brukere av tilbudene og en økning i antall åpne dager. Årets UKM var det største noensinne, med over 200 deltakerungdommer.
- **Møteplasser-** Sak vedr ambisjoner for kultursalen ble lagt fram i juni 2014. Salen har fått navnet Lier kulturscene.
- **Kulturarv-** Temaplan kulturminner legges fram i høst, informasjon på nett er oppdatert og og faste skolebesøk ved bygdetuner er gjennomført for to klassetrinn
- **Folkehelse-** Nettsiden www.lieropplevelser.no er lansert med forslag til turer og opplevelser i Lier. Økt samarbeid med friluftsansjoner som organiserer aktiviteter er etablert, bl.a. med friluftsskoler og ferietilbud som resultat.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Det forventes at Lier bygdetun gjennomfører tiltak for å bedre inntjeningen, og i større grad realiserer sitt inntektsmessige potensial. Det skal være en målsetning for bygdetunet å oppnå og opprettholde driftsmessig balanse over tid, og sikre fremtidig drift uavhengig av de til enhver tid gjeldende tilskuddsrammer.	HP 14-17 oppd 2.15	Startet	Dette punktet er innarbeidet i årets samarbeidsavtale mellom Lier Bygdetun og Lier kommune. Det planlegges også i, tråd med meldingen «For kropp og sjel», en egen sak høsten 2014.
Meldingen «For kropp og sjel» ga mange strategiske føringer og flere mål og prioriteringsområder.	KS 12.11.13	Startet	Godt i gang med utviklingsarbeidet via egne saker og prosjekter. Årsrapportering, evaluering og videre prioriteringer legges fram høsten 2014.

Andre saker

- Stor økning i antall barn som ønsker å spille i korps. Utfordringen er å gi alle et godt tilbud med eksisterende ressurser. Det er opprettet store grupper for at alle skal få plass i høst, men tilbudet er ikke kvalitetsmessig godt nok.
- Sak om alternativ plassering av hovedbiblioteket i Lierbyen er et sentralt punkt i Kulturmeldingen og skal utredes videre og behandles vinteren 2014/2015.
- Kultur og fritid har i løpet av sommeren arrangert både Tidsreisen og Friluftsskole med stor suksess. Oppslutningen var så stor at dessverre ikke alle fikk plass, og mange sto på ventelister.

Infrastruktur - Bygg, VA, Vei

Status økonomi

Miljøservice melder om et underskudd i 2014 mens vaktmestertjenesten vil gå tilsvarende med overskudd. På vann og avløp i Lier Drift, vil det bli et underskudd, mens det på A&E er varslet om et overskudd på samme område. Til sammen vil vann- og avløpsområdet komme ut med et overskudd, i hovedsak pga mindre kjøp av vann. I tillegg er det et underforbruk på energi pga manglende prisstigning. Totalt melder tjenesteområdet om et overskudd på 1,0 mill.

Status målrapportering

- De fleste målene er i rute.
- Den positive utviklingen i vannforbruk fra 2013 har fortsatt utover i 2014.
- Noe forsinkelse i fornying ledningsnettet i henhold til tiltaksplanen.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Investeringer i maskiner og kjøretøy til Lier Drift holdes på et minimumsnivå til man har fått en avklaring mht. fremtidig organisering av Lier Drift. Kirkens andel trekkes ut av potten.	HP 13-16 oppdr 2.11	Iverksatt	Fornylsestakten på maskinparken er holdt på et minimum de 2 siste år.
Lier Drift fristilles i større grad og søkes omorganisert til et kommunalt eiet KF/AS i løpet av 2011. I denne prosessen vurderes det om Tranby Varme og Servicesentral bør inngå i den nye enheten alternativt mulighet for salg eller fortsatt egen drift.	HP 11-14 oppdr 2.13	I gang	Ivaretas gjennom etablering av VIVA IKS og pågående prosess rundt etablering av bygningsdriften som AS
Det igangsettes planarbeid for utbygging av gang- og sykkelveier iht. vedtatt prioriteringsliste med særlig vekt på skoleveier. Kommunen inngår i forhandlinger med Fylkeskommunen/Statens Vegvesen om mulig forskuttering. Egen gangveiforbindelse mellom Hennesstorg og Nordal skole inngår i arbeidet. Miljøutvalget er styringsgruppe.	HP 13-16 oppdr 2.3	Startet	Oppstart med henvendelse til Buskerud fylkeskommune, vanskelig med forskuttering. G/S vei fra Lierbyen mot Egge er under prosjektering og det jobbes med grunnerverv for g/s-vei langs Eikseterveien
Samordnet med: Rådmannen utreder investeringstiltak for å sikre skoleveier slik at skyssgodtgjøring kan reduseres (kost/nytte-analyse) inkl. folkehelseperspektivet.	HP 12-15 oppdr 2.12	I gang	Gangveiforbindelse vurderes i forbindelse med oppdrag 2.20 i HP 14-17 Klinkenberghagan. Egen sak om Klinkenberghagan behandlet i FS i juni. I miljødep`s godkjenning av boligfeltet kreves at det etableres en trafiksikker gang- og sykkelveiforbindelse mot Tranby tettsted før det gis tillatelse til utbygging
			Lagt inn i Trafiksikkerhetsplanen

Det forutsettes at Lier Drift øker inntektene slik at virksomheten dekker egne kostander.	HP 14-17 oppd 2.17	I gang	Under utredning. Ses i en større sammenheng med bygg infrastruktur området.
Under forutsetning av etablering av VIVA IKS mellom Lier, Røyken og Hurum pr 1. juli 2014 forutsettes en viss rasjonaliseringsgevinst fra og med 2015.	HP 14-17 oppd 2.18	I gang	Under utredning. Sees i sammenheng med andre innsparingskrav på området

Viva Iks

De tre kommunene Lier, Røyken og Hurum har alle vedtatt i sine respektive kommunestyre å etablere det interkommunalt selskapet, Vestviken interkommunale vei-, vann og avløpsselskap (VIVA IKS) fra 1/7-2014, som skal ivareta de tre kommunenes vei, vann og avløpstjenester. Det arbeides nå med etableringen, organisering, virksomhetsoverdragelse, ansettelse av daglig leder samt eierstrategi og oppdragsavtale.

Plan/Samfunn

Status økonomi

Virksomhetene på plan/samfunnsområdet forventes å gå i balanse.

Status målrapporing

Målene er i rute. Arbeidet med planbase er i slutfasen og grunnkartet er oppdatert. Aktiviteten for å redusere avrenning til Lierelva fra landbruket og andre kilder har økt.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Kommunens eiendom «Klinkenberghagan» er frigitt til boligformål i ny kommuneplan. Området søkes avhendet til utbyggere på den økonomisk mest fordelaktige måten.	HP 14-17 oppd 2.20	I rute	Vedtak fra FS i juni: Området legges ut for salg i det åpne marked ferdig regulert og avhendes til utbyggere mest mulig økonomisk fordelaktige for kommunen. Minst 10% av arealet forbeholdes boligsosial utbygging.

Fellestjenester, ledelse og politikk

Status økonomi

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
<p>Arbeidet med redusert sykefravær intensiveres ytterligere. Dette omfatter både tiltak mot sykefravær og økt refusjon ved sykdom. Det utarbeides en egen tiltakspakke med målsetning om at sykefraværet reduseres til 6 % innen 2015.</p> <p>Følgende oppdrag er samordnet med:</p> <p>Økt fokus må settes på reduksjon av sykefraværet. Måltallet for reduksjon økes til 6 % i løpet av perioden, ref. HP 2011 – 14. Dette kan gi kr 2,5 – kr 3,0 mill. kr i reduserte personalkostander pr år.</p> <p>Det legges frem en plan på hvordan Lier kommune skal redusere sykefraværet til 7 % og 5 % i 2014. Planen skal inneholde tiltak og eventuelle kostnader ved disse.</p>	<p>HP 13-16 oppdr 2.4</p> <p>HP 12-15 oppdr 2.3</p> <p>2. tert 11 KS 69/11</p>	<p>Under arbeid</p>	<p>Sykefraværsoppfølgingsverktøy er anskaffet og implementert.</p> <p>32 virksomheter/enheter ligger under måltallet på 6% legemeldt fravær. Lier bibliotek, Park og idrett, kommunekassa, IKT, rådgivningsenheten og økonomienheten rapporterer null fravær. Skole, PPT og barnehagene gått noe opp, mens alle andre tjenesteområder har nedgang fra tilsvarende periode i fjor. Omsorgstjenesten, helse og sosial, kultur, infrastruktur, plan og samfunn og fellestjenestene går samlet sett ned.</p>
<p>For å sikre økt økonomisk handlefrihet styrkes arbeidet med omstilling og omorganisering av kommunal virksomhet gjennom opprettelse av et eget prosjekt som rapporterer direkte til Rådmannen. Ressurser fra egen organisasjon benyttes sammen med nødvendig ekstern kompetanse. Oppstart: januar 2014.</p>	<p>HP 14-17 oppd 2.3</p>	<p>Forsinket</p>	<p>Endringer i organisasjonen gjør at prosessorganiseringen ikke har funnet sin løsning pr. 2. tertial. Ny økonomisjef på plass fra 1. september. Selv om det ikke er etablert et overordnet prosjekt, er det etablert prosjekt på omsorg og det jobbes kontinuerlig med god økonomisk kontroll. Rådmannen har stor oppmerksomhet på dette området.</p>
<p>Det fremmes en egen sak om avvikling av rentebinding i løpet av 1. halvår 2014. Nye fastrenteavtaler inngås ikke før saken er behandlet.</p>	<p>HP 14-17 oppd 2.19</p>	<p>Fullført</p>	<p>Sak lagt frem i Formannskapet (46/2014)</p>
<p>Rådmannen orienterer Lier Everk og Eidos som de utbytteforventninger som ligger i Handlingsprogrammet. En konstaterer at Eidos så langt ikke har oppfylt eiers krav, ref. punkt 2.16 i Handlingsprogrammet 2013-16.</p>	<p>HP 14-17 oppd 2.21</p>	<p>Fullført</p>	<p>Selskapene er orientert om utbytteforventningene.</p>
<p>Rådmannen fremmer en egen sak om finansiering av kontrollutvalgets forvaltningsrevisjon, senest ifm 1. tertial 2014</p>	<p>HP 14-17 oppd 2.22</p>	<p>Fullført</p>	<p>Kontrollutvalget har hatt n gjennomgang av forvaltningsrevisjonen og angir merkostnader på rundt 0,2 mill. kr over budsjett. Avviket dekkes innenfor eksisterende ramme.</p>

Medarbeidere og organisasjon

Nærvær, sykefravær

Det legemeldte sykefraværet 2.kvartal 2014 utgjorde 7,5 %.

Prosjekt Heltid – Deltid i omsorg & økt grunnbemanning

Prosjektet er evaluert (se egen rapport fremlagt), vedtatt ikke videreført og avsluttet.

Medarbeiderundersøkelse

Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres i 2015. I mellomperioden 2014 er målet at kommunens virksomheter skal følge opp sine lokale forbedringsplaner fra medarbeiderundersøkelsen i 2013.

Arbeidsgiverpolitisk plattform inkl. livsfasepolitikk

APP er operasjonalisert via målsettingene i handlingsprogrammet. Plattformen er presentert og publisert internt, noe som søkes forsterket i samarbeid med ny kommunikasjonsrådgiver. HR-enheten arbeider med oppdatering av personalpolitikk og rutiner i tråd med plattformen. Utvikling av HR-strategier på de prioriterte områdene avhenger av kapasitet.

Brukerundersøkelser

I løpet av høsten er det planlagt gjennomføring av brukerundersøkelser for helse – og omsorgsvirksomhetene i Lier.

Lederarenaer

De ulike lederarenaene gjennomføres etter ny modell. Første fagdag for ledere er avviklet med hovedtema Arbeidsrett og oppfølging av medarbeidere. 30 deltakere og svært gode tilbakemeldinger.

Økonomi

Tertialrapporten beskriver meldte avvik i forhold til budsjett, regnskapstallene legges frem i månedsrapporten for august. (foreligger ca. 24. sept). Månedsrapporten for august blir utvidet med mer detaljerte oversikter enn ved normal månedsrapportering.

Økonomisk status

Totalt sett er det innmeldinger om mulig overforbruk på rundt 33 mill. Ca. 20 mill. kr er innen omsorg hvor ca. 15 mill. kr fra tidligere års rammereduksjon ikke er løst. Nav har hatt en sterk vekst i sosialhjelpsutbetalinger og melder om et mulig overforbruk på 7 mill. kr. I tillegg er det virksomheter med mindre avvik. Det er også varslet lavere skatteinngang og de frie inntektene (skatt og rammetilskudd) ser ut til å bli rundt 7 mill. kr. lavere enn budsjett. Totalt sett utgjør meldte avvik rundt 40 mill. kr.

Det er virksomheter som går mot overskudd, men signalene er noe lavere enn resultatene tidligere år. Selv om det jobbes godt med tiltak innen omsorg, og det er sterkt fokus på økonomioppfølgingen, er det moderate forventningen av reell effekt i 2014.

Lier har et budsjett som kan håndtere avvik på rundt 25 mill. kr uten ekstra vedtak. Med utfordringene i omsorg, økningen i sosialhjelpen, lavere inntekter samt øvrige avvik, ser resultatet ut til å overskride denne grensen.

I vedtatt budsjett er det mulig å stryke ca. 25 mill. kr. før det må regnskapsføres et underskudd. (15 mill. kr i egenfinansiering av investeringer og 10 mill. kr i avsetning til disposisjonsfond).

Rådmannen foreslår i tertialen å redusere avdragene med 14 mill. kr. (til minimumsavdrag) for å kunne øke budsjettet for avsetningene til disposisjonsfond tilsvarende. Dette gjør at strykningsmulighetene økes med 14 mill. kr, og vil totalt utgjøre 39 mill. kr.

Det er vurdert tiltak som ansettelses- og/eller innkjøpsstopp. Usikker effekten sammen med omfattede administrasjonsjobb, gjør at det er en høy terskel for denne type tiltak. Utfra en helhetsvurdering har rådmannen valgt å ikke ta i bruk denne typen tiltak.

Den økonomiske situasjonen vil øke utfordringene i arbeidet med handlingsprogrammet hvor det allerede ligger forutsetninger om innsparinger. Virksomhetene drives svært effektive, og det vil være vanskelig å gjøre tilpasninger uten mer omfattende strukturelle grep.

Tjenesteområdene

De største avviksmeldingene:

- Skole 3,5 mill. kr i skyssutgifter
- Barnehage 2,5 mill. kr i kommunalt tilskudd
- Omsorg 20 mill. kr uløste kutt og mindre avvik
- Nav 7 mill. kr økte sosialhjelpsutgifter
- Voksenopplæringen 2 reduserte tilskudd
- Skatt og rammetilskudd 7 mill. kr

Tiltakssak på omsorgsområdet ble utsatt for å sikre forankring og kvalitetssikring. Det arbeides med konkrete tiltak, men effekten i 2014 forventes å bli beskjeden.

Det har vært en gjennomgang av veksten i sosialhjelpsutgifter. ½ parten av veksten tilskrives kostnadsvekst (største faktor er økning i husleiekostnadene) og ½ parten brukervekst. Det meldes om vekst i sosialhjelpsutgiftene også i kommunene rundt Lier. Det arbeides nå med en handlingsplan med tiltak rettet mot brukerveksten.

Fellesområdet

Skatt og rammetilskudd

I revidert nasjonalbudsjett (RNB) ble anslaget for skatteinnngang nedjustert. Med de nye anslagene er det beregnet en mindreinntekt på de frie inntektene (skatt og rammetilskudd) for Lier på rundt 7 mill. kr. Skatteinngangen pr. juli ligger under denne prognosen.

Lønnsoppgjør

Konsekvensene av lønnsoppgjøret er ikke ferdig beregnet. Streik med Utdanningsforbundet gjør at store deler av oppgjøret ikke er avklart.

Renter

Rentenivået har pr. 2. tertial ligget noe lavere enn budsjettforutsetningene. Netto ser det ut til at rentene kan bli rundt 2 mill. kr lavere enn budsjett.

Drammensregionens brannvesen (DRBV)

Som planlagt har det vært gjennomført en evaluering av eierandelene i DRBV. Fra etableringen i 2002 har eierandelen vært basert på totalkostnaden for den enkeltes kommunes brannvesen ved innlemming. Frem til 2014 har det vært en kraftig og ulik vekst i innbyggertallet i deltakerkommunene.

Eierandelene legges fra 2014 om til et grunnbeløp og fordeling pr. innbygger. Som forventet medfører dette en kostnadsøkning for Lier kommune, hvor tilskuddet øker med 1,7 mill. kr i 2014. I handlingsprogrammet er det tatt høyde for en vekst i underkant av dette. Totalt sett vil brannvesenet gå med et overforbruk på ca. 0,4 mill. kr.

Investeringer

Rapportering på investeringsprosjekt

Oversikt over de største investeringsprosjektene ligger vedlagt (vedlegg 1)

Nytt sykehjem

Totalentreprise er kontrahert og ligger innenfor kostnadsrammen. Veidekke Entreprenør AS starter opp i løpet av september. Vedtatt inventarbudsjetten kjøres som eget prosjekt. Søknad om prosjektstøtte er sendt Husbanken og Enova. Oppdatert framdriftsplan med frontlinje vil månedlig bli lagt ut på kommunens hjemmeside. Rammesøknad er godkjent.

Ny Hegg skole

Byggearbeidene er godt i gang. Fundamentering er ferdigstilt og det utføres nå stålarbeider. Montering av tak er i gang. Grunnerverv for etablering av rundkjøring pågår. Arbeidet følger fremdriftsplan, jf månedsrapportering. Skolen ferdigstilles våren 2015 og skal være klar til skolestart august 2015. Oppdatert fremdriftsplan med frontlinje revideres månedlig og legges ut på hjemmesiden.

Høvik skole - Spillemidler og garantibeløp

Under byggingen av Høvik skole ble det søkt om spillemidler til kulturformål for kultursalen. Lier fikk ikke bevilget midler under oppføringen, men har i ettertid søkt på nytt og fått innvilget 1,6 mill. kr for 2013. Det ligger inne en søknad på ytterligere 1,4 mill. kr for 2014 (er ikke behandlet).

Siden avslutningen av investeringsprosjektet Høvik skole har det også blitt utbetalt en garantisum på 0,75 mill.kr. og det kommer noe mer utbetalinger på dette området.

Det er behov for noe oppgradering av kultursalen på 0,6 mill.kr.

Rådmannen foreslår at spillemidler for Høvik kultursal går til å dekke oppgradering av kultursalen (0,6 mill. kr) og garantisum. Evt. Resterende midler avsettes til generelt investeringsfond.

Oppgradering ihht tilstandsanalyse og tiltaksplan

Akutte/uforutsette hendelser og mindre investeringstiltak som ikke er satt opp som egne investeringsprosjekter har en egen løpende bevilgning. Prosjektene skal bidra til systematisk vedlikehold, minske vedlikeholdsetterlep samt hindre en økning. Mindre ombyggingsprosjekter for å optimalisere formålsbruken vil naturlig også være en del av dette. Ved årets start vil prioriterte prosjekter påbegynnes, mens deler av budsjettet (avsatt reserve) holdes åpent for påløpende, akutte prosjekter. Denne delen minskes gradvis gjennom året.

Sted	Tiltak	Fag	Budsjett start	Prognose løpende	Merknad
Syllinghallen	Sportsgulv (slutføring fra 2013)			76 572	Avsluttet
Stasjonsområdet	Brannvarsling (slutføring fra 2013)			689	Avsluttet
Alle	Oppgradering div nødløys/ øke antall stikk	Elektro	300 000	300 000	Pågår
Rådhuset	Lydtiltak psykisk helses lokaler	Bygg	100 000	100 000	
Haugestad	Oppgradering parkeringsplass/uteområde	Anlegg	400 000	400 000	Bestilt
Haugestad	Oppgradere wc kjeller	Bygg	300 000	300 000	
Engersand.	Oppgradere kjøkken	Bygg	150 000	0	Utgår
Sylling skole	Tilrettelegge undervisningslokale	Bygg	300 000	730 000	Pågår
Oddevall skole	Utvendig malerarbeid. (oppgradering fasade)	Maler/bygg	750 000	650 000	Pågår
Tranby skole	Ombygg personalgarderobe	Maler/bygg	200 000	300 000	Pågår
Tranby skole	Adm.fløy øke kanaltversnitt ventilasjon	Ventilasjon	200 000	92 335	Avsluttet
Hennummarka bh	Utvendig malerarbeid. (oppgradering fasade)	Maler	300 000	210 000	Ferdig
Hennummarka bh	Generell oppgradering inkl lydtiltak	Bygg	600 000	650 000	Ferdig
Heia skole	Utbedre råteskade+male treverk lavblokk	Maler/bygg	130 000	250 000	Ferdig
Nordal	Male vinduer og vask av fasade	Maler	150 000	4 738	2015
Egge skole	Generell oppgradering	Bygg	450 000	450 000	Ferdig
Stoppen skole	Renovere 2 strømtavler (prosjektering)	Elektro	100 000	50 000	
Stoppen skole	Klargjøring for velkomstklasse fra Høvik skole	Bygg	600 000	0	2015
Høvik skole	Etablere tilleggsareal for undervisning	Bygg	500 000	900 000	Pågår
Liørtun sykehjem	Renovering pasientrom nr 412	Bygg	200 000	0	Utgår
Liørtun sykehjem	Installere vanntåkeanlegg i en leilighet	Spesial	100 000	84 706	Avsluttet
Eikenga	Oppgradering leilighet ny bruker	Maler	100 000	100 000	
Nøstehagen	Oppgradering pasientrom/leilighet	Bygg	200 000	200 000	
Gifstad	Fase 2 sansehage	Anlegg	400 000	500 000	Pågår
Hegg gamle skole	Oppgradere elektro (inkl tavleskap 2.etg)	Elektro	200 000	250 000	Ferdig
Nye tiltak prosjektliste 3-2014					
Heiahallen	Innvendige kortlesere	Elektro	82 000	82 025	Avsluttet
Nøstehagen	Tilrettelegging kontorplasser (slutfase)	Bygg	12 000	12 073	Avsluttet
Fosskvartalet	Rekkverksbeskyttelse (NAV)	Spesial	250 000	250 000	Ferdig
Rådhuset	Tilrettelegging kontorplasser (slutfase)	Bygg	300 000	243 153	Avsluttet
Stoppen	Male vinduer	Maler	180 000	100 000	Ferdig
Hallingstادتunet	Nytt kontor hjemmetjenesten	Bygg	120 000	134 533	Avsluttet
Tranby skole	Tilrettelegge lokaler miljøverksted	Bygg	1 000 000	800 000	Pågår
Eikenga	Ny varm utebod (overført fra 2013)	Bygg	100 000	300 000	Ferdig

Nye tiltak prosjektliste 6-2014					
Alle	Oppgraderingsplan investeringsprosjekter		200 000	200 000	Pågår
Alle	Oppgradering alarm og sikring generelt		100 000	100 000	Pågår
Linnesstranda bh.	Vognbygg for barnevogner	Bygg	300 000	50 000	2015
Oddevall skole	Oppgradering skoleplass svartområde.		350 000	350 000	Ferdig
Garderobebygget	Klargjøring for "Frisklivssentralen"	Bygg	90 000	88 794	Avsluttet
Div. nyprosjekter	Garantioppfølging investeringsprosjekter		100 000	100 000	Pågår
Heia skole	Oppgradering innvendig tak D-blokk		150 000	150 000	Pågår
Sylling skole/hall	Vannbehandlingsanlegg	VVS	100 000	100 000	Pro
Nye tiltak prosjektliste 8-2014					
N. Jorde arb.sente	Renovering etter leie til ASVO	Maler/VVS	150 000	150 000	Pågår
Nøstehagen	Prosjektering Utvendig maling 2015	Maler	10 000	10 000	2015
SUM 1.PRIORITERTE			10 324 000	9 819 618	

Vedlegg 1: Tabell med status for de største investeringsprosjektene som er i gang

Prosjekt	Bevilget tom 2014	Bevilgn. Ut over 2014	Sum bevilget	Brukt	Prognose	Utføres	Fullf. gr. %	Hva som gjøres	Kommentarer
Bygg									
SD-anlegg	6 920	0	6 920	2 043	6 920	2012 - 2015	25	Installere sentral driftsstyring på bygg.	Arbeidet pågår.
ENØK-tiltak iht utredning	9 490	1 530	11 020	7 100	11 020	2011 - 2015	65	Diverse ENØK-tiltak på bygg	Planlegging og gjennomføring av ENØK-tiltak pågår . Arbeidet videreføres i perioden 2014-2015.
Hegg skole	60 000	309 600	369 600	141 246	369 600	2013 - 2015	60	Ny Hegg skole	Arbeidene ligger foran avtalt framdriftsplan. Det vises for øvrig til månedsrapporter for prosjektet.
Oddevall skole, vent.anlegg	1 100		1 100	186		2013 - 2014	0	Nytt ventilasjonsanlegg	Skisserapport er utført. Diverse avklaringer pågår. Det sees også på Egge skole samtidig. Omfanget på arbeidet er høyere enn tidligere antatt. Finansiering må tas opp i HP 15 - 18
Heiahallen	49 590	-10 000	39 590	45 219	46 290	2012 - 2013	99	Bygging av ny idrettshall for Heia skole	Prosjektet har søkt om 10 mill kr i tilskudd. Dette er synliggjort som bevilgning ut over 2014. Hallen er overlevert fra entreprenør og tatt i bruk av byggherre.
Liertun sykehjem, renovring fasader	11 100		11 100	539	11 100	2 013	5	Renovering av fasader og balkonger, samt energireducerende tiltak.	Diverse avklaringer pågår fortsatt og nye utredninger er på gang.
Nytt sykehjem	285 455	-108 000	393 455	32 922	393 455	2010 - 2015	40	Bygge nytt sykehjem til erstatning for Frogner sykehjem. Flytting av eks rehab-avdeling fra Liertun. Flytting av kommunens dagsenter for demensomsorg og rehab.lager.	Prosjektet har søkt om 10 mill kr i tilskudd. Dette er synliggjort som bevilgning ut over 2014. Det vises for øvrig til månedsrapporter for prosjektet.
Opprusting av uteområde på Hennemarka skole og barnehage	2 570	0	2 570	2 512	2 570	2013 - 2014	98	Opprusting av uteområde	Prosjektet er i siste slutfase
Tranbyhallen - nytt lysanlegg og el-tavle	1 090		1 090	991	1 090	2 014	98	Nytt lysanlegg og el-tavle	Prosjektet er i siste slutfase
Sylling barneskole - nytt ventilasjonsanlegg	1 200		1 200	0		2 015		Utbedring av ventilasjonsanlegg	Arbeidet må utredes bedre og må derfor utsettes.
Miljøtiltak - omlegging fra fyringsøje	3 450		3 450	198		2 016	5	Omlegging til alternativ varmekilde	Forprosjekt er gjennomført. Videre vurderinger pågår.
Heia skole, ekstratiltak ifbm brann	2 000		2 000	1 640	2 000	2 013	82	Oppgradering ifm gjenoppbygging etter brann	Noen ekstratiltak er ikke slutført. (Forsikringsaken slutført)

Prosjekt	Bevilget tom 2014	Bevilgn. Ut over 2014	Sum bevilget	Brukt	Prognose	Utføres	Fulf.gr. %	Hva som gjøres	Kommentarer
Avfall									
Sylling fylplass	4 000		4 000	2 775	4 500	2012 - 2013	85	Etablering av et naturbasert rensesystem	Anleggsarbeidet pågår og ventes ferdig høsten 2015. Det har tilkommet nye krav fra Fylkesmannen som medfører høyere kostnader enn tidligere antatt. Det er forventet et overforbruk på 0,5 mill kr. Usikkerheter - meldes inn senere
Vann og avløp									
Espedalområdet	6 100		6 100	0	6 100	2 013	0	Sanering av kommunale vann- og avløpsledninger	Ikke påbegynt
Tronstad, renseanlegg og sanering	8 466		8 466	1 370	8 466	2013 - 2014	10	Nytt renseanlegg og sanering av ledningsnett	Prosjektering pågår.
Sanering Reistadlia	32 950	16 000	48 950	2 164	48 950	2013 - 2015	15	Sanering av kommunale vann- og avløpsledninger	Anbudskonkurranse er gjennomført og det mangler ca 10 mill kr i forhold til avsatt beløp. Egen melding er under utarbeidelse. Tilleggsfinansiering tas opp i HP 2015 - 2018.
Oppgradering Limes kloakkrenseanlegg	22 010	0	22 010	4 716	22 000	2 014	20	Renovering og oppgradering av arbeidsforhold	Prosjektering starter opp våren 2014
Sylling renseanlegg, oppgradering	8 600		8 600	2 576	8 600	2013 - 2014	40	Ny etterpoleringsløsning og oppgradering av renseanlegget.	Tilbudsinnhenting pågår. Det er forventet oppstart på anleggene våren 2014. Usikkerheter ang kostnader; meldes inn senere
Sjåstad renseanlegg, oppgradering	6 880		6 880	0	6 880	2013 - 2014	30	Oppgradering av renseanlegg	Tilbudsinnlevering er i mars 2014. Oppstart anlegg blir i april 2014. Prosjektet må sees sammen med prosjekt 9736 Usikkerheter ang kostnader; meldes inn senere.
Vannledning Sylling - Tronstad	9 000		9 000	483	9 000	2013 - 2014	10	Styrke vannforsyningen i Gunnerudveien	Prosjektering pågår.
Lierkroa / Husebysletta	6 910	5 000	11 910	0	11 910	2013 - 2014	10	Tilknytning av nye abonnenter.	Prosjektering pågår. Kostnader så langt inngår i sanering Reistadlia.
Vei / trafikksikkerhet									
Utbedring S.Eggevei og Baneveien	5 660	2 620	8 280	3 583	8 100	2011 - 2016	30	Oppgradering og forsterkning	Strekningen Egge gård til Ø. Egge (1000 m) er utført. Ny strekning påbegynnes uke 35/2014
Jensvollveien, senking av undergang	3 050	0	3 050	2 588	3 050	2013 - 2014	100	Senking av undergang under E-18	Arbeid utført: Noe fakturering gjenstår.
Gml. Jensvollvei / atkomst Stoppen	820		820	756	820	2 013	85	Ny atkomst til Stoppen skole	Snuplass på østsiden opparbeides nå.
Bekkegjennomføringer Baneveien	1 500		1 500		1 500	2 014	30	Nye bekkegjennomføringer	Påbegynt. Ferdigstilles uke 40 2014.
Utbedring av bruer iht rapport	1 000	3 000	4 000		4 000	2014 - 2017	10	Utbedring av bruer	Påbegynt. Membran og figer Grøttegata bru ferdig uke 34..
Jensvollveien, masseutskifting og drenering	1 500	1 500	3 000	1 862	3 000	2014 - 2015	60	Masseutskifting og drenering av veibane	Øvre del ferdigstilt. Nedre del utføres sommer 2015.

Vedlegg 2: Status for tjenesteområdenes fokusområder og mål

Mål og tiltaksplan Samfunn

Tabellen viser mål og tiltak på samfunnsområdet som gjelder hele kommuneorganisasjonen.

<p>Klima og energi</p> <p><u>Mål</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Redusere utslipp av klimagasser fra stasjonære og mobile kilder i egen virksomhet• Stimulere innbyggere og næringsliv til energi- og klimainnsats <p><u>Tiltak</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Implementere mobilitets- og kjøretøystrategi i kommunens organisasjon• Vurdere revisjon av energi- og klimaplanen for kommunen• Utvikle undervisningsopplegget KlimAvis for Lier• Utarbeide mer og bedre energi- og klimainformasjon til innbyggere og næringsliv• Utvikling av Lierstranda som en klima- og energinøytral fjordby	<p>Delvis i rute.</p> <p>I rute</p> <p>Melding til MU mai 2014. Strategien implementeres etter behandling i MU.</p> <p>Utsatt til 2015, gjeldende plan forlenges med et år.</p> <p>Sak til MU mai 2014. Prosjektet starter opp fra høst 2014 og er koordinert med Lierskolen.</p> <p>KlimAvisa vil bli fulldistribuert i Lier kommune ila. Våren 2015. Kommunens nye nettsider vil gi bedre struktur for å kommunisere energi og klimainformasjon til våre innbyggere. Miljø og klimaambisjoner ved utviklingen av Lierstranda og 0-visjonen vil bli kommunisert gjennom prosjektet.</p> <p>Arbeidet er startet opp, både gjennom felles planprosjekt Lier/Drammen men og i samarbeid med Spydspissprosjektet i regi av Stiftelsen ZERO.</p>
--	--

<p>Bedre folkehelse</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere leveår med god helse i befolkningen og reduserte sosiale helseforskjeller <p><u>Tiltak:</u> Helsefremmende og forebyggende folkehelsearbeid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt fokus på helsefremmende levevaner i barnehage og skole • Satse på helsefremmende tiltak for alle liunger • Videreutvikle folkehelsearbeidet for seniorer <p>Tidlig intervensjon hos personer i risikogrupper</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle lavterskeltilbud innen psykisk helse, slik som «Kurs i mestring av depresjon» (KID). • Etablere frisklivsentral som kan gi støtte til å endre levevaner <p>Formidle kunnskap om folkehelsesammenhenger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra til fokus på folkehelse i alle kommunens virksomheter – «helse i alt vi gjør» (jf. Health in All Policies – WHO) – synliggjøre folkehelsearbeid – folkehelsearrangementer 	<p>I rute. Det jobbes systematisk med å videreutvikle det kommunale folkehelsearbeidet</p> <p>I rute. Et eksempel er prosjektet Sunne og aktive liunger har fokus på fysisk aktivitet og gode matvaner</p> <p>I rute. Et eksempel er Kultur og fritids arbeid med å styrke Liers friluftstilbud – gjøre marka bedre tilgjengelig</p> <p>I rute. Et eksempel er hjemmetjenestens videreutvikling av helseveiledning til seniorer v/forebyggende sykepleier</p> <p>I rute. Et eksempel er etablering av samarbeid mellom Frisklivsentralen og Psykisk helse om gjennomføring av KID kurs våren 2014</p> <p>Fullført. Lier Frisklivsentral ble offisielt åpnet 4. mars og ca. 70 personer har så langt fått tilbud</p> <p>I rute. Kontinuerlig prosess å stimulere til at mulighetene til bedre folkehelse synliggjøres og benyttes – vi er på vei</p>
--	---

Åpen, verdidrevet og samfunnsansvarlig kommuneorganisasjon

Mål:

- Etablert en etisk standard for kommunens virkeområder
- Sikret åpenhet og tilgjengelighet knyttet til ivaretagelsen av kommunens samfunnsmandat, tjenestetilbud og regelforvaltning

Tiltak:

- Videreføre refleksjon i kommuneorganisasjonen og folkevalgte organer basert på etikkplakaten og de etiske retningslinjene
- Deltar i nettverk med andre kommuner i regi av KS og Transparency International

- Videreutvikle og benytte tilgjengelige formidlingskanaler som sosiale media, hjemmesider og direkte dialog med innbyggere og næringsdrivende for å forsterke innsikt i – og åpenhet rundt – forvaltningen.

I mars ble siste samling for korrupsjonsforebyggende nettverk i KS gjennomført. Der ble erfaringer, lærdommer og anbefalinger fra kommuner i nettverkene oppsummert.

Det arbeides løpende med å forbedre kommunikasjonen med kommunens innbyggere og næringsdrivende. Kommunens hjemmesider blir videreutviklet

Mål og tiltaksplan Skole

Grunnleggende ferdigheter	
<p>Lesing og regning</p> <p><u>Mål</u></p> <ul style="list-style-type: none">Lierskolen skal sikre at alle elever mestrer regning og lesing som grunnleggende ferdighet slik at de kan bruke dette til videre læring i alle fag <p><u>Indikatorer:</u></p> <ul style="list-style-type: none">Alle skolene skal skåre over landsgjennomsnittet på nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8., og 9.trinn.Alle skoler skal skåre over landsgjennomsnittet på eksamen i matematikk og norskGjennomsnittet for Lier kommune skal være på nivå med de 3 beste kommunene i Buskerud og i kommunegruppe 13. <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none">Skolene utvikler kompetanse og tar i bruk digitale verktøy i sitt analysearbeid. Lierskolen bruker felles mal for analyse og oppfølging av elevenes læring. <ul style="list-style-type: none">Lesenettverk <ul style="list-style-type: none">Regneprosjekt	<p>Tilstandsrapport for Lierskolen viser at Lierskolen har jevnt gode resultater, men det gjenstår et arbeid for å utjevne forskjeller mellom klasser og skoler. Skolene har gjennomført kartleggingsprøver på de laveste trinnene. Skolene følger systematisk opp elever som skårer under kritisk grense.</p> <p>Resultatene på eksamen 2014 viser at Lier kommune når målsettingen om å ligge over landsgjennomsnittet. Sammenlignet med kommunegruppe 13 ligger Lier kommune på 7. plass i matematikk og på 3. plass i norsk hovedmål. Imidlertid er det store forskjeller skolene i mellom. Dette drøftes både innad på skolene og med skoleeier.</p> <p>Lesenettverk som form har opphørt. Lesearbeidet på den enkelte skole fortsetter.</p> <p>Utviklingsprosjektet med regning som grunnleggende ferdighet er godt i gang. Ungdomstrinnet har hatt tre nettverkssamlinger med vurdering for læring og regning. På barnetrinnet har noen av skolene hatt fellesøkter med regning som fokus, og andre har jobbet med regning som grunnleggende ferdighet direkte i fagene. Det er laget en utviklingsplan for regning og matematikk i Lierskolen, og det er opprettet et nettverk med ressurspersoner som skal lage en kartleggingsplan for alle skolene. Arbeidet vil fortsette neste skoleår.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Prosjekt «Vurdering for læring». 	<p>Alle skolene er godt i gang med arbeid for å forbedre praksisen rundt vurdering. Det er etablert fagnettverk for alle ungdomsskolelærerne, der møtes de på tvers av ungdomsskolene i nettverk og deler erfaringer, prøver ut og reflekterer rundt vurdering. Prosjektet avsluttes som prosjekt etter at sluttrapporten er levert til Fylkesmannen. Arbeidet fortsetter med nettverk på tvers av skoler og på den enkelte skole.</p>
<p>Digitale ferdigheter</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevene i lierskolen praktiserer godt nettvett og bruker digitale verktøy for å øke læringsutbyttet. <p><u>Indikatorer:</u></p> <p>Alle skolene skal skåre over landsgjennomsnittet på følgende indikatorer i elevundersøkelsen på 5.-10. trinn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor ofte bruker du pc/data/internett i skolearbeidet • På skolen bruker vi digitale verktøy for å lære (digitale verktøy er for eksempel datamaskin, nettbrett og interaktiv tavle) • På skole lærer jeg å tenke over hvordan jeg bruker informasjon fra internett. <p><u>Tiltak:</u></p> <p>Skolene utvikler kompetanse og tar i bruk digitale verktøy i sitt analysearbeid. Lierskolen bruker felles mal for analyse og oppfølging av elevenes læring. Videreutvikle digital handlingsplan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nettverk for systemansvarlige • Arbeid med digitale ferdigheter skal synliggjøres i lærernes planer. • Skolene prøver kontinuerlig ut verktøy, programmer og metoder som f.eks. OneNote, nettbrett, Dragonbox og SmartResponse • Videreutvikle bruk av læringsplattform 	<p>Resultatene av kartlegging av digitale ferdigheter på 4.trinn viser at elevene i lierskolen har god digital kompetanse, men det er store forskjeller mellom skoler og klasser. Vises forøvrig til egen melding til Tjenesteutvalget.</p> <p>Arbeidet med ny digital samarbeids- og samhandlingsarena er godt i gang og har vært en del av kommunens innovasjonsprogram. Det ligger utfordringer knyttet til personvern og sikkerhet som gjør arbeidet utfordrende.</p> <p>Prosjekt nettbrett på Hennummarka skole er avsluttet som prosjekt men arbeidet vil videreføres og erfaringer vil deles med andre skoler. Prosjektet anses som vellykket og i den digitale kartleggingen på 4.trinn skåret alle elevene over kritisk grense. Det er utarbeidet egen prosjektrapport som kommer som melding til Tjenesteutvalget. Gullaug skole vil starte opp med lignende prosjekt medio september.</p>

Barns oppvekst

<p>Læringsmiljø</p> <p><u>Mål</u> Elever som er motiverte for læring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolen skal bidra til å utjevne sosiale ulikheter • Grunnskolen i Lier skal bidra til at flere elever fullfører og består videregående skole <p><u>Indikatorer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Andelen elever som fullfører og består videregående opplæring • Andelen elever som mottar spesialundervisning • Elevundersøkelsen <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre en analyse av de enkelte skolers bidrag til elevers læring. • Samarbeid som beskrevet i liermodellen brukes av skolens ansatte. • Skolene lager en plan i samarbeid med FAU for å involvere foreldrene • Tilpasset opplæring gjennom praktisk og variert undervisning • God klasseledelse • Skolevandring • Lærerne i lierskolen skal være faglig kvalifiserte, ha gode relasjoner og høye forventninger til sine elever. 	<p>Elever som er registrert i videregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole viser en økning for lierelevne. I 2013 var 98,8% av elevene som var ferdig på grunnskolen registrert i videregående opplæring samme høst. For 2012 var tallet 96,9%. Lierskolen ligger høyere enn landsgjennomsnittet som er 97,9%.</p> <p>Antall elever som får spesialundervisning i Lier er 10,1 %. Til sammenligning har Asker har 8% og Drammen 7,7%</p> <p>Elevundersøkelsen ble rapportert gjennom tilstandsrapporten og dialogmøtene.</p> <p>Lier kommune har godkjent 16 søknader for videreutdanning av lærere. Bare 12 av lærere fikk tilbudet av utdanningsdirektoratet. 11 av søkerne skal starte på studier knyttet til matematikk og regning.</p> <p>Det jobbes videre med skolevandring på alle skoler.</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Elevene i lierskolen skal øke læringsutbyttet ved at de gis tydelige læringsmål og spesifikk vurdering i et trygt og læringsfremmede miljø. • Tilby veiledning til skolene på tilpasset opplæring • god faglig vurdering og veiledning • Være en aktiv samarbeidspartner for Buskerud fylkeskommune/de videregående skolene • Elever som har nådd målene for grunnskolen i norsk, matematikk eller engelsk kan fortsette med faget på videregående skole. • Inn på tunet • Ny Giv • Gnist – skolebasert kompetanseheving for ungdomstrinnet 	<p>Rektorene melder at de gjennom vandringen får bedre kjennskap til lærernes praksis og kan i større grad være en støttende samarbeidspartner. Refleksjoner med skoleleder rundt egen undervisningspraksis oppleves som positivt av lærerne. Skolene er flinke til å knytte praksis til relevant forskning og læringsteorier som igjen er et viktig bidrag i profesjonsutviklingen til lærere og ledere.</p> <p>Veiledningsteamet er inne på 8 skoler med veiledningsarbeid. Dette inkluderer 16 klasser og veiledning av 25 lærere. Teamet holder i tillegg kurs for personalgrupper og deltar på foreldremøter.</p> <p>Gnist: Nasjonal satsing på ungdomstrinnet fra høst-13 – ut 2017. Lier er med fra høst -16. Lier har regning og vurdering for læring som prioriterte områder. Egen prosjektansvarlig for regning og vurdering for læring har startet arbeidet med skolene med kompetanseheving</p>
<p>Fysisk aktivitet</p> <p><u>Mål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lierskolen skal tilby alle barn daglig fysisk aktivitet <p><u>Indikatorer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevundersøkelsen <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kroppsøvingstimer • Tilbud i SFO • Ulike aktiviteter i løpet av skoledagen • Timeplanfestet fysisk aktivitet på 5-7.trinn • Delta i «Aktiv på skolevei» • Prosjekt «Livslang bevegelsesglede» • Trivselsledere / midttidaktiviteter 	<p>Prosjekt «livslang bevegelsesglede» ved Sylling og Oddevall skoler er i rute og fungerer godt. De andre skolene følger opp sine planer.</p>

<p>Miljø</p> <p><u>Mål og indikator</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle virksomheter er miljøfyrtårnsertifisert og resertifisert <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomhetene følger opp kravene i miljøfyrtårnsertifiseringen og rapporterer på disse i egne rapporter • Landbruksdag • Skogbruksdag 	<p>Alle skoler unntatt Sylling og Høvik er miljøsertifisert.</p> <p>Landbruksdag ble gjennomført for alle 3.trinnselever de 2 første ukene av juni.</p>
<p>Sammen om læringsledelse</p>	
<p>Skoleeier</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lier kommune skal være aktiv skoleeier og bidra til kvalitetsutvikling og økt læringsutbytte. <p><u>Indikator:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skoleeieranalysen (plukke ut de områder der vi scorer dårligst) • Andelen arenaer for dialog om elevers læringsutbytte <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lierskolen og politikere i tjenesteutvalget arbeider for kvalitetsutvikling gjennom deltagelse i «sammen om læringsledelse» <p>Administrasjonen og skoleledere jobber aktivt med å styrke ledelsen av utviklingsarenaer på den enkelte skole og på tvers av skoler</p>	<p>De tre samarbeidende kommunene har denne våren sendt inn dokumentasjon på kvalitetsarbeidet. Arbeidet skal samles i en rapport.</p> <p>Kvalitetsarbeidet videreføres høsten 2014. Neste samling er 23.10</p>

Mål og tiltaksplan Barnehage

<p>Barns oppvekst</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetsbarnehager som er inkluderende med god allmenn pedagogisk kompetanse • Barnehagene setter inn nødvendige tiltak for barn og familier med behov for hjelp og støtte. <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsterket fokus på «allmennpedagogikk» • Fortsette kompetanseheving innen språk og adferd • Barnehagepersonale som kommer i kontakt med risikoutsatte barn, skal få økt kompetanse om psykisk syke, vold og/eller rus • Økt satsing på språk for flerkulturelle barn • Alle pedagogiske ledere har kompetanse på hva som er viktig for god ledelse av en avdeling • Lage plan for økt fysisk aktivitet- livslang bevegelsesglede med sunt kosthold <p>En time fysisk aktivitet med 15 minutter skal være intensivt (høy puls) daglig</p>	<p>Innovasjonsprosjekt – lærerikt. Metodikken oppleves nyttig for å sette i gang gode tiltak.</p> <p>Bedre utnyttelse av allmenn pedagogisk kompetanse for mulig å redusere behov for spesialpedagogiske tiltak.</p> <p>Barnehagene har gitt veiledning til enkelthjem for familier som har hatt behov for det.</p> <p>Tiltakene er gjennomført. Det jobbes videre med de forskjellige tiltakene</p> <p>* Barnehagepersonalet har vært kurset i forhold til risikoutsatte barn. Nye ansatte får kursing om barn i rusfamilier. Tverrfaglig samarbeid.</p> <p>* Når det gjelder tiltaket økt satsing på språk for flerkulturelle barn, har vi som barnehagemyndighet deltatt i et prosjekt arrangert av Fylkesmannen i Buskerud, NAFO og Høyskolen. Dette prosjektet var avsluttet i mai, og skal implementeres ut i barnehagene utover året.</p> <p>*Vi har utarbeidet en plan for barns fysiske aktivitet slik at alle vil og tørr delta.</p>
<p>Pedagogisk ledelse</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi har faglig kompetente pedagogiske ledere <p><u>Indikatorer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Medarbeiderundersøkelsen <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvikling av pedagogiske ledelse gjennom kurs, fagdager og teamutvikling. <p>Barnehagevandring. Systematisk observasjon og refleksjon over voksenrollen i møte med barn.</p>	<p>Det er førskolelærere i alle pedagogstillinger. De kommunale barnehagene har høy faglig kvalitet.</p> <p>Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres i 2015.</p> <p>Det jobbes kontinuerlig med pedagogisk ledelse.</p> <p>Barnehagevandring etter fastsatte kriterier. Styrene melder at de gjennom vandringen får bedre kjennskap til de ansattes praksis og kan i større grad være en støttende samarbeidspartner.</p>

<p>Kommunen som barnehagemyndighet</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre god kvalitet i alle barnehager <ul style="list-style-type: none"> - Lier kommune jobber for at alle barnehagene setter inn nødvendige tiltak for barn og familier med behov for hjelp og støtte. - Sørge for at hver enkelt barnehage forstår og bruker informasjonen de får fra Lier kommune og sentralt hold <p><u>Indikatorer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brukerundersøkelser • Kvalitetsrapportering • Avviksrapportering • Andel barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehagene i Lier <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Faglig arena for styrere • Vi har et årshjul med informasjonsrutiner • Tilsyn i 12 barnehager • Felles opplæringsplan • Språkveileder og språknettverk. • Skolere pedagoger i språknettverket i «Flerspråklig og flerkulturelt pedagogisk arbeid» og «Språk i barnehagen» • Implementerer veileder «Barns trivsel – voksnes ansvar». Forebyggende arbeid mot mobbing <p>Skolere og veilede pedagogene/barnehagelærerne i allmennpedagogiske tiltak</p>	<p>Vi har gjennomført varslede seks tilsyn denne våren. Ingen avvik eller anmerkninger.</p> <p>Det har vært gjennomført tre faglige arenaer for styrere i kommunale og private barnehager. Styrerne har hatt sin årlige styrersamling der vi bl.a. har revidert kvalitetsplanen. Vi har gjennomført seks anmeldte tilsyn. Høsten 2014 vil det ikke bli gjennomført varslede tilsyn da alle barnehager har hatt tilsyn etter plan. Vår 2015 gjennomføres brukerundersøkelser og ny plan for tilsyn utarbeides. Felles opplæringsplan for kommunale og private barnehager er sendt til Fylkesmannen. Planen utløser kr 155 000,- fra Fylkesmannen. Språkveileder har gjennomført språknettverk med språkkontaktene i alle barnehagene som er delt inn i tre grupper to ganger og skolert pedagogene. Det jobbes videre med forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagene.</p>
--	---

Mål og tiltaksplan Omsorg

<p>Folkehelseperspektivet helsefremming og forebygging</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle fritidsnettverket for barn og unge med bistandsbehov 	
<p>Samhandlings-reformen</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi et kommunalt tilbud til alle pasienter med behov som er utskrivningsklare fra sykehus • Unngå innleggelse i sykehus fra egne virksomheter 	<p>Oppnådd.</p> <p>Delvis oppnådd.</p>
<p>Gode levekår for alle grupper av befolkningen</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle som fyller 75 år skal tilbys veiledning om ernæring, fysisk aktivitet og gevinstene ved å oppsøke sosiale møteplasser 	<p>Igang,</p> <p>Det vurderes om aldersgrensen skal øke til 78 år. 75 åringene er for unge og spreke.</p>
<p>Rekruttere, beholde og utvikle medarbeidere</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Felles mål sykefravær – tallfestet nærvær på i gjennomsnitt 92 % 	<p>Ikke oppnådd</p>
<p>Videreutvikling av kommunens velferdstjenester</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapasitetsutnyttelse av brukerretnede årsverk skal være minst 65 % i hjemmetjeneste • Kapasitetsutnyttelse av brukerretnede årsverk skal være minst 90 % i institusjoner og bofellesskap • Videreutvikle seniorsentrene for å redusere behov for hjemmehjelp og institusjonsplasser 	<p>Oppnådd</p> <p>Oppnådd</p> <p>I gang.</p>

Økologiske matvarer <u>Mål:</u> <ul style="list-style-type: none">• Oppnå 12 % forbruk av økologiske matvarer.	Oppnådd
--	---------

Mål og tiltaksplan Helse/sosial/barnevern

<p>Barneverntjenesten</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Alle undersøkelser skal være gjort innen 3 måneder.• Tidlig intervensjon for å fange opp problemet på et tidlig tidspunkt for å kunne gi riktig hjelp til rett tid • Opprettholde en proaktiv og kvalitativ tjeneste, jobbe med evidensbaserte tiltak, fokus på endringsarbeid	<ul style="list-style-type: none">• Ingen fristoversittelse• Virksomheten medvirker og er pådriver i felles samhandlingsprosjekter i kommunen: «Barnet og rusen», «En helhetlig helsetjeneste for ungdom mellom 18-23 år», utarbeider app: «Barn som bekymrer» og «Barnefattigdom».• Gir informasjon til samarbeidspartnere, samt deltar på ulike samarbeidsarenaer, både på individ- og systemnivå.• Deltar aktivt med forbyggende tiltak, jf. Lier-modellen (tverrfaglig samhandling i et folkehelse perspektiv). <p>Følgende fokuseres på:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kompetansehevende tiltak av personalgruppa• Bruk av evidensbaserte tiltak (innebærer at tiltakene som benyttes har en dokumentert effekt)• Ulike endringstiltak benyttes i form av ulike veiledningstiltak – gruppe/individuell
<p>Sosialtjenesten i NAV</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ha redusert gjennomsnittlig stønadperiode• Ha gitt brukerne mulighet til å bygge kompetanse og bli selvhjulpne • Ha redusert antall sosialstønadsmottakere med barn• Ha bidratt til å oppfylle målene i boligsosial- og rusmiddelpolitisk handlingsplan • Ha redusert antall unge uten arbeid eller aktivitet	<ul style="list-style-type: none">• Ikke gjennomført • Økt antall ansatte i ungdomsteamet for herav å få brukt mere tid på individuelle samtaler for å få avklart brukers hjelpebehov. Mye av tiden brukes til motivasjon for jobbsøking.• Ikke gjennomført • Gjennomføres faste møter med LBS, deltagere i møtene er representanter oss, psykisk helse, brukerkontoret og hjemmetjenesten. På møtene har vi faste punkter vedrørende anskaffelse av nye boliger og boligsosialhandlingsplan. Boligsosial handlingsplan skal rulleres.• Se prikk pkt.2

<p>Helsetjenesten</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvikle metoder for å fange opp barn/unge med psykiske vansker og tverrfaglig samarbeid rundt disse. • Gi likt og forsvarlig helsetilbud til befolkningen i henhold til nasjonale anbefalinger for tjenesten • Helsestasjonstjenesten skal øke sine meldinger til barnevernstjenesten 	<p>Justert interne rutiner for henvisning til Psykisk helse barn og unge</p> <p>Helsestasjonen for ungdom har hatt en kampanje for å ble mer kjent blant ungdom, bla med bruk av egen logo og facebook. Dette videreføres med egne «roll up» til både ungdomsskoler og videregående skoler. Både Psykisk helse, helsesøster, lege og NAV vil bidra inn i møte med ungdom.</p> <p>Det er styrket helsesøsterbemanning. Det er leid inn ekstra lege for å gjennomføre undersøkelser av «skolestartere». Dette fikk Lier kommune avvik på ved tilsyn i 2013.</p> <p>Ikke nådd</p>
<p>Voksenopplæringen</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Over landsgjennomsnittet av flyktingene kommer ut i arbeid etter endt introduksjonsprogram • Minst 90 % av dem som fullfører opplæringen i norsk og samfunnskunnskap skal bestå norskprøve 2 og 3. 	<p>Ikke nådd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksenopplæringen underviser i samfunns- og yrkesorienterte temaer i tillegg til norskopplæringen. Samarbeidsrutinen med NAV er revidert. • Skal målet nås må samarbeidet mellom voksenopplæringen og NAV forbedres. <p>Rapporteres årlig gjennom årsrapporten. Norskprøve 2 og 3 erstattes av nivådeling fra A1-A2-A3 og B1 der A1 er lavest og B1 er høyest kompetanse.</p>

Mål og Tiltaksplan Kultur

<p>Tilbud til barn og unge</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi alle barn og unge tilbud om varierte og aktuelle kulturaktiviteter • Gi kulturtilbud til barn og unge der de bor, og så langt det er mulig umiddelbart etter skoletid 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturskolen gir undervisning på skolene rundt i kommunen etter skoletid • Alle tre bibliotekavdelinger (Lierbyen, Sylling og Tranby) er åpne etter skoletid (Sylling to dager pr uke) • Økt samarbeid med kommunens hjelpetjenester for barn og unge (= nye brukergrupper) har resultert i at vi når flere barn/unge og har flere åpne dager. • Høvik og Sylling fritid og Tranby ungdomskafe gir etter skoletid-tilbud til sammen alle ukedager, og Lier musikkverksted gir undervisning fire dager i uken og er åpent sju dager pr. uke. • Kulturskoleuka og Ungdommens Kulturmønstring arrangeres hvert år. UKM 2014 var det største noensinne, med over 200 deltakerungdommer.
<p>Møteplasser</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere ny kultursal med scene i Lierbyen • Bedre utnyttelse av eksisterende arenaer og møteplasser via informasjon, tilrettelegging og egne arrangementer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sak om ambisjon vedr kultursalen ble lagt fram i juni 2014. Salen har fått navnet Lier kulturscene. • Økt antall arrangementer på biblioteket • Økt aktivitet i Kulturskolens nye lokaler på Stoppen • Flere lokaler for kulturaktiviteter er under oppgradering, bl.a. torget på Høvik skole og Hegg gamle skole.
<p>Kulturarv</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjøre Liers kulturarv tilgjengelig og kjent • Ta vare på viktige kulturminner og – miljøer i Lier 	<ul style="list-style-type: none"> • Temaplan kulturminner legges fram høsten 2014 • Informasjon på nett er oppdatert • Aktivt samarbeid med bygdetunet om arrangementer som Tidsreisen, Eplefestivalen og faste skolebesøk for to trinn er gjennomført.
<p>Folkehelse</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere deltakere på kulturarrangementer og fritidsaktiviteter • Gjøre friluftstilbudene bedre kjent og enklere å bruke. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planlegging av "Friluftslivets år" i 2015 er i gang, med tiltak med sikte på å tilrettelegge for økt friluftsliv. • www.lieropplevelser.no lanseres i disse dager med forslag til turer og opplevelser i Lier • Økt samarbeid med friluftsansjoner som organiserer aktiviteter er etablert, bl.a. med friluftsskoler og ferietilbud som resultat.

Mål og tiltaksplan Infrastruktur

<p>Redusert energiforbruk</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Bidra til 20 % reduksjon i energiforbruket i forhold til 2007-nivå innen 2020. <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Skifte ut gammelt veilysanlegg• Energieffektive nybygg• Driftsoptimalisering og brukerbevissthet• Effektiv arealutnyttelse	<p>Mål om reduksjon i energiforbruket er i rute og i henhold til energi og klimaplan. Utskifting av gammelt veily er forsinket på grunn av kapasitet. Energieffektive bygg ivaretas i prosjektene og er i rute.</p> <p>Pågår Pågår</p>
<p>Vann på avveie</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Det totale vannuttaket i samarbeidskommunene (Drammensregionen) skal som et minimum stabiliseres på 2010-nivå, slik at befolkningsvekst møtes med tilsvarende reduksjoner i lekkasjetapene. <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Fornye ledningsnett i henhold til tiltaksplanen i Temaplan avløp.• Implementere og ta i bruk nytt anleggsregister for bedre kartlegging av vannforbruket.• Vannmålerdekning på 100 % innen 2015.	<p>Vannuttaket 2014 fortsetter samme positive utvikling som i 2013</p> <p>Prosjektporteføljen er omfattende, fortsatt noen forsinkelser.</p> <p>Konvertering av data planlegges. Igangkjøring og organisering ses i sammenheng med etablering av VIVA IKS</p> <p>I rute.</p>
<p>Langtidsplaner</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Oppdatere vedlikeholdsplan for vei for å sikre optimal ressursbruk. <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Avsette ressurser til dette arbeidet.	<p>Forventet politisk behandling i høst 2014</p>

Mål og tiltaksplan Plan og samfunn

<p>Næringsutvikling i jord og skogbruk</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke den lokale matproduksjonen i tråd med nasjonal målsetting. <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til økt bruk av tilskuddsmidler til drenering av dyrket mark for å øke arealenes produksjonsevne i fireårs-perioden. • Høyt fokus på jordvern gjennom videreutvikling av årlig tilbakemelding til politisk om omdisponering og nedbygging av dyrket mark. • Gjennomføre informasjons- og inspirasjonsmøte for nye bønder sammen med Lier Bondelag • Utrede «Liers grønne perler» - en reiserute i Lier for å markedsføre kortreist mat og andre severdigheter 	<p>God informasjon ut til landbruksnæringa i forkant av søknadsfrist for tilskudd til grøfting. Det ligger foreløpig an til en stor økning i antall søknader i 2014 i forhold til 2013.</p> <p>Hensiktsmessig med rapportering for 2 år av gangen. Neste melding til politisk blir vår 2015 med tall for 2013 og 2014.</p> <p>Inspirasjons- og informasjonsmøte for nye bønder er gjennomført i Lier/Drammen og Røyken/Hurum vinteren 2013/2014 med god respons.</p> <p>Det er innledet samarbeid med Kulturkontoret og «Liers grønne perler» realiseres gjennom www.lieropplevelser.no.</p>
<p>Jordvern, miljø og forurensing</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minske forurensning og avrenning til Lierelva <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for at det etableres tilstrekkelige kantsoner mot vassdrag og riktig håndtering av husdyrgjødsel, gjennom økt fokus og ved kontroll av tilskuddsordninger i landbruket. • Kartlegge, kontrollere og følge opp at alle brukere med privat avløpsanlegg har anlegg som ligger innenfor normen • Fortløpende oppfølging av alle henvendelser som knytter seg til miljøkriminalitet som ulovlige fyllinger, hensetting av bilvrak, etc. 	<p>Det legges opp til økt kontroll av kantsoner og riktig håndtering husdyrgjødsel i løpet av året Det blir foretatt en stikkprøvekontroll i forbindelse med produksjonstilskuddsordningene i september.</p> <p>Det jobbes systematisk og godt med kartlegging/oppfølging av alle eiendommer med privat avløpsløsning</p> <p>Tilsvarende gjelder henvendelser knyttet til "miljøkriminalitet" som ulovlige fyllinger, hensetting av bilvrak, etc.</p> <p>Planseksjonen har i samarbeidet med landbrukskontoret kartlagt landbruks-eiendommer med lagring av ikke ønsket avfall, denne viser et antall på ca. 20 eiendommer. Av disse er det gjennomført befaring av og etablert oppfølgingsplaner for 10 eiendommer. Ingen av disse utgjør noen fare for</p>

	<p>forurensing av Lierelva, slik vi ser det i dag. Planseksjonen arbeider også med å få en best mulig oversikt over deponier/"fyllinger" og deres forurensingspotensial. Denne oversikten viser pr. i dag totalt 83 "fyllinger" /deponier, men det er grunn til å anta at det kan finnes flere. Disse kan grovt deles inn i tre kategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - godkjente og avsluttede - deponier med pålegg - deponier vi har lite informasjon om. <p>Vårt mål er at vi løpet av 2015/2016 skal ha innhentet informasjon også for de fyllingen vi i dag har lite informasjon om, dette for en bedre oppfølging.</p>
<p>Nettbaserte og brukervennlige innsynsløsninger via hjemmesiden til kommunen</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Innsynsløsning knyttet til plansaker (plandialog) og oppmålingssaker (oppmålingsdialog) på plass innen utgangen av 2014 • Innsynsløsning for byggesaker (byggesaksdialog) på plass innen utgangen av 2016 <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fullføre arbeidet med digitalt planregister, deretter implementere programvaren i vår kartportal sammen med vår leverandør Norconsult. 	<p>Arbeidet med Planregisteret og vektorisering (digitalisering) av de eldre reguleringsplanene er nå avsluttet og tilgjengeliggjort i kommunens kartløsning som er tilgjengelig via hjemmesiden. Arbeidet med Plandialog er påbegynt, men det viser seg at det er svært få kommuner som har dette på plass, noe som betyr mer "pilotjobbing" enn først antatt, målet er fremdeles at dette skal være på plass innen utgangen av året</p>
<p>Effektiv og korrekt saksbehandling</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle saker skal behandles innenfor lovpålagte tidsfrister og ha en god kvalitet <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe med effektivisering blant annet gjennom å videreutvikle hjelpemidler som kartverket, flybilder, etc. 	<p>Det er fokus på saksbehandlingstid og at saker skal svares ut innenfor de lovpålagte fristene, tilsvarende at sakene skal være av god kvalitet. Det ble i februar mnd. gjennomført en forvaltningsrevisjon med fokus på service og kvalitet i byggesaksavdelingen. Resultatet fra denne viser at ca. 47 % av de spurte svarer at de er godt fornøyd mens ca. 22% svarer at de er missfornøyd.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle ePhorte (saksbehandlingsverktøyet) og forsterke opplæringen 	<p>Opplæring i ePhorte er gjennomført for alle saksbehandlere</p>
<p>Brukervennlig og oppdatert kartportal</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppdatere grunnkartbaser og følge opp forvaltningsavtalen for disse geodatasett bestemt i "Norge digitalt" avtalen <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajourføring og nykonstruksjon av FKB – Felles kartdatabase (Geovekstprosjekt) • Tilrettelegge for flere temadatasett mot vår Web-innsynsløsning i Lier 	<p>Kartet er nå oppdatert etter flyfotograferingen sommeren 2013</p>

Mål og tiltaksplan HR og støtteenheter

<p>Kompetente og engasjerte medarbeidere</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Alle medarbeidere skal kjenne Lier kommunes verdigrunnlag og virksomhetens mål• Oppdaterte strategier på rekruttering og kompetanseutvikling foreligger.• I tråd med jobbstrategien har Lier kommune til enhver tid disponibelt tiltaksplasser for unge voksne under 30 år og har etablert et godt samarbeid med NAV Lier.• Lærlingeordningen styrkes i kommende periode slik at kommunen er på nivå med KS målsetting om 1 lærling pr 1000 innbyggere i løpet av 2015.• Opptopping fra 5 til 11 helsefagarbeidere• Opptopping fra 5 til 9 barne- og ungdomsarbeidere• Opprette 2 plasser for kontor og administrasjon• Opprette 1 lærlingeplass i Lier Drift• Videreføre 1 plass for IKT servicefag• Det innføres sentral finansiering av lærlingeordningen fra 2013 for ytterligere å motivere virksomhetene til å ta inn lærlinger.	<p>Lier kommune har disponible tiltaksplasser for unge voksne under 30 år.</p> <p>13 nye lærlinger har startet i august 2014, inkludert 6 lærlinger som går det nye dobbeltløpet ved Lier vgs. Totalt 20 lærlinger ansatt Lier kommune pr dato. Opptappingsplanen for lærlinger går etter planen. Lærlingesamlinger og veiledersamlinger avholdes halvårlig.</p>
<p>Ledere som kan, tør og vil</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ledere kjennetegnet ved utførelse av lederverdiene dialog, resultatskaping, utvikling og motivasjon (DRUM)• Lederutviklingsprogram som kombinerer interne lederarenaer og annen kompetanse for ledere.• Tilstrekkelig økonomikompetanse hos virksomhetsledere er sikret gjennom opplæring og oppfølging.	<p>Lederarenaene avholdes som planlagt.</p> <p>Det er ikke startet opp eget lederutviklingsprogram. Innovasjonsprogrammet fase 1 har vært vellykket og ført til forbedringsprosjekter i deltakende virksomheter. Programmet videreføres første halvår 2015.</p>

<p>Arbeidsglede og nærvær</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nærværet i Lier kommune skal ligge på 94 % innen utgangen av 2015. • Systemverktøy som kvalitetssikrer lederens sykefraværsoppfølging er på plass. • Etablert «tilretteleggingsråd» med ansvar for langtidssykefravær på tvers av virksomhetene. • Prioriterte virksomheter har fått styrket bistand på prosess og gjennomføring av lokale tiltak for økt arbeidsglede og redusert fravær. • Kunnskap og erfaringer fra kvalitetskommuneprogrammet er videreført i nye prosjekter. 	<p>Legemeldte fraværet i Lier kommune 2.kvartal på 7,5%</p> <p>Oppfølgingsverktøyet er implementert og i bruk. Evalueres og ev justeres i løpet av høsten.</p> <p>Fortløpende bistand på prosess og gjennomføring av aktivitet og tiltak.</p> <p>Videreført i prosjekt «Arbeidsglede og Nærvær» og deles også med resten av organisasjonen.</p>
<p>Nyskaping</p> <p><u>Mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • For å sikre handlingsrom, kvalitet og fleksibilitet i tjenester og service, gjennomgås og vurderes organisasjons- og ledelsesstrukturen. • Alle virksomheter har innført kvalitetssystemet. • Alle virksomheter har lokale "brukerutvalg" som organ for brukermedvirkning og brukerdiallog. 	<p>Prosjektorientert innovasjonsprogram iverksatt..</p> <p>Organisasjonsprosesser pågår i flere deler av kommunen ifm selskapsvurderinger, konkurranseutsetting og en større utviklingsprosess i helse og omsorg.</p> <p>Kvalitetsarbeidet revitaliseres i løpet av høsten. Egen fremdrift utarbeides.</p>